

11. Педь І.В. Податкова система: економіко-правова характеристика податків : Навчальний посібник. Київ, 2007. 191 с.
12. Податкова система : Навчальний посібник / за заг. ред. В.С. Андрушенка. Київ, 2015. 416 с.
13. Іванов Ю.Б., Тищенко А.М. Сучасні проблеми податкової політики : Навчальний посібник. Харків, 2015. 327 с.
14. Податкова система : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / І.О. Лютий, Л.М. Демиденко, М.В. Романюк та ін. Київ, 2009. 456 с.
15. Податкова система : Навчальний посібник / за ред. В.Г. Баранової. Одеса, 2014. 344 с.
16. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
17. Валовий зовнішній борг України (за методологією МВФ). Національний банк України : вебсайт. URL: https://bank.gov.ua/files/ES/ZB_u.pdf.
18. Ясько І.В. Принципи оподаткування. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Юридичні науки»*. 2015. № 824. С. 135–139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2015_824_22.
19. Юрій С.І. Фінанси : підручник / За ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. Київ : Знання, 2008. 611 с.
20. Пабат О.В. Складові елементи податкової системи України та їх організаційно-правові зв'язки. *Право і безпека*. 2015. № 4 (59) С. 47–50.

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2021.6.17>

МИКОЛАЄЦЬ Д.А.

ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

PROBLEMS OF ADMINISTRATIVE REGULATION OF RELATIONS IN THE FIELD OF ELECTRIC POWER ENGINEERING AMIDST UKRAINE'S EUROPEAN INTEGRATION

Актуальність статті полягає у необхідності сформулювати перелік проблем адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергії. Під час їх дослідження важливо встановити причини виникнення таких проблем та фактори, які впливають на зміну прогнозованих результатів. Оскільки сфера електроенергії охоплює велику кількість відносин під час формування шляхів вирішення проблем, необхідно щонайбільше структурувати адміністративно-правове регулювання та актуалізувати його згідно з економічними можливостями держави та розвитком інноваційних технологій і з урахуванням потреб суб'єктів господарювання та кінцевих споживачів. У статті проаналізовано проблеми адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики в умовах євроінтеграції України. Визначено зміст і специфіку кожної з них. Окреслено прогалини, які потребують усунення. Зроблено висновок, що проблеми в адміністративно-правовому регулюванні відносин у сфері електроенергетики спричинені декількома факторами. По-перше, це наявність застарілих підходів до державного управління сферою електроенергії. Відповідно, існує ще велика кількість нормативно-правових актів, створених за радянських часів, або ж перенесених застарілих норм права до су-

часних законодавчих актів. Існування наступної причини зумовлюється прагненням держави якомога швидше запровадити європейські стандарти розвитку ринку електроенергії. Разом із нагромадженими проблемами щодо застарілості, наявності прогалин у законодавстві у сфері електроенергії така ситуація призводить до поганого прогнозування результатів реформування адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергії, порушення прав та інтересів кінцевих споживачів та правових очікувань суб'єктів господарювання. Також проблеми в адміністративно-правовому регулюванні відносин у сфері електроенергетики призводять до погіршення стану обладнання, недофінансування державних підприємств та утворення гігантських боргів. Спільним шляхом вирішення усіх проблем у цій сфері є розподіл тактичних та стратегічних цілей, редагування процесу змін відповідно до щорічних можливостей та ретельне планування розвитку сфери електроенергії.

Ключові слова: *проблеми, адміністративно-правове регулювання, правовідносини, електроенергетика, електроенергія, адміністративне законодавство.*

The relevance of the article is the need to form a list of problems of administrative and legal regulation of relations in the field of electricity. During their study, it is important to identify the causes of such problems and the factors that affect the change in the projected results. Since the electricity sector covers a large number of relations in the formation of solutions, it is necessary to structure the administrative and legal regulation and update it in accordance with the economic capabilities of the state and the development of innovative technologies and taking into account the needs of businesses and end users. In the article the problems of administrative and legal regulation of relations in the field of electric power in the conditions of European integration of Ukraine are analyzed. The content and specifics of each of them are determined. Gaps that need to be addressed are outlined. It is concluded that the problems in the administrative and legal regulation of relations in the field of electricity are caused by several factors. First of all, it is the existence of outdated approaches to public administration of electricity and, accordingly, there are still a large number of regulations created during the Soviet era or transferred outdated rules of law to modern legislation. The existence of the following reason is due to the desire of the state to introduce European standards for the development of the electricity market as soon as possible. Together with the previously accumulated problems of obsolescence, conflict, gaps in electricity legislation, this situation leads to poor forecasting of the results of reforming the administrative and legal regulation of relations in the field of electricity, violation of the rights and interests of end users and legal expectations. Also, problems in the administrative and legal regulation of relations in the field of electricity lead to the deterioration of equipment, underfunding of state-owned enterprises and the formation of huge debts. The common way to solve all the problems in this area is the distribution of tactical and strategic goals, editing the process of change in accordance with the annual capabilities and careful planning of the development of the electricity sector.

Key words: *problems, administrative and legal regulation, legal relations, electric power industry, electric power, administrative legislation.*

Актуальність теми. Аналіз чинного законодавства у сфері електроенергетики та порівняння його з іншими нормативно-правовими актами і міжнародними (європейськими) стандартами дасть можливість сформувати перелік проблем адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергії. Під час їх дослідження важливо встановити причини виникнення таких проблем та фактори, які впливають на зміну прогнозованих результатів. Оскільки сфера електроенергії охоплює велику кількість відносин, під час формування шляхів вирішення проблем необхідно щонайбільше структурувати адміністративно-правове регулювання та актуалізувати його згідно з економічними можливостями держави та розвитком інноваційних технологій і з урахуванням потреб суб'єктів господарювання та кінцевих споживачів.

Стан дослідження. Слід зазначити, що проблеми адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики були висвітлені у наукових працях таких учених, як: М.С. Блохіна, Н.В. Боднарчук, О.П. Віхров, Н.І. Грицак, І.І. Дороніна, В.А. Євдокімов, Н.М. Ковалко, Д.В. Кузьмін, М.М. Кузьміна, С.В. Москалюк, Т.В. Мосюк, В.В. Мушенко, О.О. Нікітін,

Д.О. Олефір, П.Ю. Пересіч, І.С. Сагайдак, І.Г. Сирота, Б.Л. Сухецький, В.Ю. Улида, К.В. Яцків. Проте останні зміни в законодавстві, у підходах до управління процесами виготовлення, розподілу, постачання та споживання електроенергії вказують на потребу у проведенні нового дослідження цього питання.

Виклад основного матеріалу. Адміністративно-правове регулювання відносин у сфері електроенергетики охоплює велику кількість аспектів, що можуть бути пов'язані з екологічним чи податковим законодавством, а тому складно зрозуміти причину їх виникнення та коректні шляхи розв'язання. Так, наприклад, О.П. Віхров для розв'язання проблем у сфері електроенергетики пропонує створити нові глави у Господарському кодексі щодо електропостачання та саме у них визначити засади й принципи дії ринку електроенергетики [1, с. 16]. З огляду на те, що вже існує окремий спеціальний законодавчий акт щодо дії ринку електроенергії, розподіл норм між ним та будь-яким іншим нормативно-правовим актом, у тому числі Господарським кодексом, було б недоречним. Такий підхід лише погіршив би узгодженість між нормами права та розуміння їх системи суб'єктами відносин у сфері електроенергії. Водночас правильним є зауваження щодо підприємницької природи сучасних відносин у сфері електроенергії, адже із формуванням ринку повністю адміністративно-правове регулювання вже є недоречним та повинно бути трансформоване для відповідності інтересам суб'єктів господарювання, кінцевих споживачів, що передбачає більше гнучкості у регулюванні та добровільності у відносинах.

На думку М.М. Кузьміної, правові проблеми сфери електроенергетики полягають у тому, що законодавство є нестабільним та має декларативний характер [2, с. 36]. Такі зауваження є доволі спірними. Дійсно, законодавство є нестабільним, однак це можливо пояснити прагненням реформувати адміністративно-правове регулювання сфери електроенергетики, створити сприятливі умови розвитку ринку електроенергії, що є неможливим без змін до нормативно-правових актів. Щодо декларативного характеру норм права, то таке положення може бути лише частково справедливим в аспекті дотримання принципів та засад з охорони довкілля, регулювання ринку, прав та свобод кінцевих споживачів електроенергії. В інших випадках недотримання норм права не лише матиме наслідком притягнення до юридичної відповідальності відповідальних осіб, але й може призвести до надзвичайних ситуацій.

Досліджуючи питання державної енергетичної політики, С.В. Москалюк виділяє такі її недоліки, як: недосконале нормативно-правове поле в енергетичній сфері; відсутність системності у проведенні енергетичної політики; складне фінансове становище окремих підприємств енергетичної сфери та фіскальний характер податкової системи; нестача інвестицій; переважання адміністративних методів управління [3, с. 63–64]. Така ситуація ілюструє зв'язок між проблемами в адміністративно-правовому регулюванні та позаправовими чинниками, які вказують на неефективність проведених заходів реформування. Наприклад, регулювання фінансування повинно враховувати фактично наявні ресурси у держави, а не лише теоретичні розрахунки щодо кількості необхідних коштів для запобігання банкрутству окремих суб'єктів господарювання, що займаються виготовленням електроенергії. Крім того, відсутність системності в державному управлінні пов'язана з недостатнім адміністративно-правовим регулюванням координації дій між уповноваженими суб'єктами владних повноважень, кожен із яких діє для досягнення окремих цілей та завдань.

Тож на основі проаналізованих наукових підходів та враховуючи попередньо проведене у роботі дослідження, можемо виділити як практичні, так і теоретичні проблеми правового регулювання відносин у сфері електроенергетики:

1) практичні проблеми адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики в умовах євроінтеграції України (недосконале адміністративно-правове регулювання відносин у сфері зеленої електроенергетики):

– проблематика адміністративно-правового регулювання зміни цільового призначення та використання земель під зелену електроенергетику;

– недосконалість адміністративно-правового регулювання оплати за користування зеленою електроенергією, що порушує права й інтереси побутових і непобутових кінцевих споживачів, а також інших суб'єктів господарювання, що займаються виготовленням електроенергії;

– наявність ризиків збільшення вартості електроенергії для кінцевих споживачів через неспроможність держави повною мірою викупити всю зелену електроенергію, що виготовляється суб'єктами господарювання на об'єктах альтернативної електроенергетики;

– порушення процесу виготовлення електроенергії на інших об'єктах електроенергетики через проблеми в оцінюванні її вартості та нерівність між суб'єктами господарювання;

2) теоретичні проблеми адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики в умовах євроінтеграції України (термінологічні неузгодженості законодавства, яким здійснюється адміністративно-правове регулювання відносин у сфері електроенергетики).

До проблем адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики зараховуємо недосконале регулювання зеленої електроенергетики в Україні. Зрозуміло, що розвиток зеленої електроенергетики є одним із пріоритетних напрямів та відповідає як національним, так і міжнародним цілям екологічного виготовлення та споживання електроенергії. Водночас недоліки у правовому регулюванні можуть сповільнити і навіть спотворити таку ціль, а її досягнення буде супроводжуватися значними правопорушеннями в інших сферах. Нині держава активно здійснює заходи задля заохочення інвестицій у зелену електроенергетику, однак швидкість зміни законодавства не дає змоги якісно спрогнозувати наслідки дії запропонованих норм права. Як дослідження наукових праць, так і аналіз законодавства, проведений у цій роботі, свідчать, що недосконале адміністративно-правове регулювання зеленої електроенергетики проявляється у такому:

– по-перше, проблемним є адміністративно-правове регулювання зміни цільового призначення та використання земель під зелену електроенергетику;

– по-друге, процес оплати за користування зеленою електроенергією є недосконалим, що порушує права й інтереси побутових і непобутових кінцевих споживачів, а також інших суб'єктів господарювання, що займаються виготовленням електроенергії.

Розглядаючи питання проблематики правового регулювання зміни цільового призначення та використання земель під зелену електроенергетику, варто зазначити, що виникнення такої проблеми зумовлено декількома чинниками. По-перше, неузгодженістю та наявністю прогалин у законодавчих актах, адже питання земель регулюється як Земельним кодексом, так і профільними законами, а також доповнюється встановленням повноважень і їх розмежуванням для органів місцевого самоврядування та місцевих органів державної влади. Таким чином, процес отримання земель для зеленої електроенергетики є доволі непрозорим, надміру бюрократизованим, тривалим. Наступним чинником є те, що сфера зеленої електроенергетики нині є тимчасово надприбутковою та потребує значних фінансових вкладень, а тому інвестори не зацікавлені у правомірному проходженні усіх встановлених законом процедур, які й так є доволі колізійними, що породжує корупцію під час отримання земель. При цьому, оскільки кількість земель, які мають належне цільове призначення, тобто є землями енергетики, є обмеженою, трапляються випадки неправомірної зміни цільового призначення. Особливо небезпечною така ситуація є під час зміни цільового призначення сільськогосподарських земель, адже вони володіють спеціальними властивостями, які забезпечують врожайність. Відповідно, розміщення на них підприємств зеленої енергетики спричинятиме погіршення властивостей землі аж до повної неможливості вирощувати сільськогосподарські культури.

Слід зазначити, що проблема зміни цільового використання сільськогосподарських земель має загальний характер та стосується не лише сфери електроенергетики. Так, П.Ю. Пересіч зауважує, що чинні моделі та форми регулювання земельних відносин не задовольняють запити сьогодення, адже відсутня деталізація та чіткі критерії використання й охорони земель. Уточнення потребують структурні та організаційні аспекти використання земель, необхідно запроваджувати європейські стандарти оптимізації використання земель сільськогосподарського призначення та управління ними з боку органів місцевого самоврядування [4, с. 3]. Тобто для вирішення питання використання земель для зеленої електроенергетики необхідно встановити правила використання земель, що гарантують безпечність та мінімізацію шкоди для їх природних властивостей. Крім того, необхідним є встановлення спеціальних механізмів контролю за дотриманням норм права не лише на етапі зміни власника чи купівлі/оренди земель, але й у процесі використання. Зміна цільового використання є допустимою, однак лише за умови, що вона зумовлена об'єктивними чинниками та не перешкоджає інтересам усього населення, що особливо стосується захисту довкілля та раціонального використання ресурсів.

Щодо безпосередніх проблем у правовому регулюванні використання земель для зеленої електроенергетики, то вони регулюються у Законі України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів», де у ст. 14 зазначено, що земельні ділянки надаються для потреб енергетики у порядку, встановленому Земельним кодексом. Для об'єктів альтернативної енергетики, що використовують відновлювальні джерела енергії, дозволено використовувати землі, визначені у п. ж ст. 19 Земельного кодексу (землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення [5]) без зміни цільового призначення [6]. Проблемним можна вважати формулювання «землі іншого призначення», оскільки його можливо

тлумачити як таке, що передбачає землі, які не визначені у п. ж, а не ті, що не названі в усій статті. Водночас така норма спрощує порядок використання земель для зеленої енергетики, хоча вибрані терміни не відповідають ні земельному законодавству, ні законодавству безпосередньо щодо альтернативних джерел енергії, адже це поняття розмежовано із поняттям відновлювальних джерел електроенергії. Однак найбільшою проблемою є відсилання до земельного законодавства замість встановлення власного механізму. Як наслідок, адміністративно-правове регулювання отримання, зміни цільового призначення чи використання земель для зеленої електроенергетики буде містити такі ж проблеми, як і саме земельне законодавство.

Наступним аспектом проблеми недосконалого адміністративно-правового регулювання зеленої електроенергетики є процес оплати зеленої електроенергії. Обраний державою шлях щодо стимулювання альтернативної та відновлюваної електроенергетики є доволі спірним, оскільки не врахував можливості держави щодо забезпечення достатнього фінансування, створив нерівність між суб'єктами господарювання, що здійснюють виготовлення зеленої електроенергії, а надалі поставив під загрозу права та інтереси кінцевих побутових та непобутових споживачів. Причиною виникнення такої ситуації є встановлення зеленого тарифу, яким відповідно до ст. 1 Закону України «Про альтернативні джерела енергії» є спеціальний тариф, відповідно до якого закуповується електрична енергія, що була вироблена на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій з альтернативних джерел енергії (для гідроенергії лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) [7]. Із такого визначення можливо зрозуміти, що зелений тариф визначено на законодавчому рівні ціною, яку гарантовано повинна сплатити держава суб'єктам господарювання, які виготовляють зелену електроенергію. Таким чином, забезпечується прибутковість діяльності із виготовлення зеленої електроенергії, що робить цю сферу привабливою для інвесторів.

Також слід розглянути проблеми, які спричинило адміністративно-правове регулювання зеленої електроенергії для інших суб'єктів господарювання, що виготовляють електроенергію. Як уже було проілюстровано в роботі, альтернативні та відновлювальні джерела електроенергії не є тотожними поняттями, хоча можуть дещо збігатися. Умовно альтернативними джерелами енергії можливо вважати ті, які почали розвиватися уже після створення та повної монополії класичної трійки: теплоелектростанцій, гідроелектростанцій та атомних електростанцій. Слід підкреслити, що альтернативна електроенергія не завжди відповідає поняттю зеленої. На відміну від уже відновлювальної, оскільки, як виходить із її назви, ресурси, що використовуються для вироблення електроенергії, можуть бути відновлені, а отже, шкода для природи або ж відсутня, або мінімальна. Зі свого боку зелена електроенергетика може охоплювати як альтернативні, так відновлювальні чи традиційні джерела. Наприклад, до зеленої електроенергетики за правильного використання може бути зарахована атомна, а також обов'язково входить електроенергія, виготовлена на гідроелектростанціях. Водночас адміністративне регулювання чіткої різниці не встановлює, внаслідок чого порушена логіка у наданні податкових пільг, стимулювання розвитку певних видів виготовлення електроенергії. Як наслідок, не створюється жодних пільг для великих гідроелектростанцій, що робить їхню діяльність неприбутковою та малоефективною. Досліджуючи питання виготовлення електроенергії на гідроелектростанціях, І.Г. Сирота виділяє такі проблеми, як: обов'язок продавати 35% від усієї електроенергії, виробленої на ГЕС, гарантованому покупцю за ціною, що є нижче ринкової та не покриває витрати на її виготовлення, а отже, і збитковість роботи на балансуочому ринку; неяснісе прогнозування та режим роботи ГЕС, неможливість ререгулювання, а тому розбалансованість енергосистеми [8, с. 17]. Тобто великі та середні гідроелектростанції працюють без прибутку або ж узагалі є збитковими через те, що вони вимушені продавати енергію за ціною, яка визначена гарантованим покупцем, однак через зелений тариф є недостатньою для підтримання нормального функціонування. Крім того, через нестачу коштів у держави закупівля іншої електроенергії відбувається нерегулярно. Така ситуація негативно впливає на техніку та обладнання, оскільки воно швидше псується та потребує більше коштів для догляду, а також і на забезпечення робочими місцями, адже необхідна їх кількість постійно змінюється. Неможливість спрогнозувати розвиток та прибуток робить таку сферу малопривабливою для інвесторів. Надмірне зростання альтернативної електроенергетики негативно впливає і на роботу атомних електростанцій, оскільки знову ж доводиться зменшувати обсяги виготовлення електроенергії, а отже, і прибутку. Тут слід наголосити, що всі атомні електростанції були створені ще за радянських часів та потребують постійного догляду за обладнанням, контролю його якості. Відповідно, зменшення коштів впливатиме на тривалість оновлення усіх процесів виготовлення електроенергії, наслідки таких дій, як свідчить історичний досвід, можуть бути катастрофічними.

Слід констатувати, що сутність проблеми адміністративно-правового регулювання зеленої електроенергетики щодо недосконалого процесу оплати зеленої електроенергії полягає у тому, що неправильно було спрогнозовано рівень привабливості цієї сфери для інвесторів та обсяг збільшення частки зеленої електроенергетики, а отже, і кошти, необхідні на виконання зобов'язань перед інвесторами, унаслідок чого постраждали решта залучених до відносин у сфері електроенергетики суб'єктів, як кінцеві споживачі, так і об'єкти виготовлення електроенергії. Вирішення цієї проблеми не може мати тимчасового характеру та створювати нерівність між суб'єктами господарювання, що діють на ринку електроенергії. Крім того, недоцільним було би скасування усіх гарантій та повернення до умов розвитку лише традиційних джерел електроенергії, оскільки це суперечить цілям зі збереження та охорони довкілля, євроінтеграції та врешті призведе до моральної застарілості використовуваних технологій.

Відповідно, одним із шляхів оптимізації використання зеленої електроенергії, що відповідає інтересам суспільства, кінцевих споживачів та навіть інших суб'єктів виготовлення, є запровадження технологій накопичення енергії. Про це стверджують у своїх роботах І.С. Сагайдак [9] та І.І. Доронін, який пропонує використання водневих чи літій-іонних технологій [10, с. 38]. Нині такі технології використовуються у побуті, однак є малопоширеними та лише впроваджуються у промислових масштабах. Завданням держави є створення прозорого адміністративно-правового регулювання питання накопичення електричної енергії та заохочення наукових напрацювань у цій сфері, стимулювання інвестицій. Варто зауважити, що стратегія із накопичення електричної енергії вибрана однією із пріоритетних для розвитку єдиного ринку ЄС, про що свідчить нещодавно створена Директива ЄС 2019/944, у ч. 59 ст. 2 якої навіть надається тлумачення процесу накопичення електроенергії (energy storage), під яким слід розуміти перенесення кінцевого споживання електроенергії на мить пізніше, ніж вона було вироблена, або ж перетворення її у форму енергії, яку можливо накопичити та зберегти для подальшого перетворення в електроенергію чи інші види енергії та використання [11]. Завдяки використанню такої технології можливо буде суттєво зменшити вартість зеленої електроенергії, оскільки її можливо буде використати за потреби, а не негайно після виготовлення. Крім того, можливо буде планувати необхідні обсяги електроенергії на конкретний рік та від цього формувати зелений тариф. Зрозуміло, що впровадження системи накопичення електроенергії потребує як розвитку технологій, так і часу для адаптації до змін ринку електроенергії та власне суб'єктів, що здійснюють виготовлення, постачання і розподіл електроенергії. Відповідно, першочергові зміни повинні стосуватися стратегії розвитку сфери електроенергії.

До проблем адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики можливо віднести і теоретичні проблеми. Теоретичною проблемою адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики, виділеною нами у процесі нашого дослідження, є термінологічні неузгодженості законодавства, яким здійснюється адміністративно-правове регулювання відносин у сфері електроенергетики. Важливо підкреслити, що варіативність термінології є допустимою в повсякденній мові та навіть в науковій літературі за попереднього визначення змісту використовуваних термінів. Вона може формуватися під впливом іноземних запозичень та поступового процесу старіння термінології та втрачати нею актуальності, що позначають технології в електроенергетиці, що більше не використовуються.

Отже, на основі проведеного дослідження можливо дійти висновку, що проблеми в адміністративно-правовому регулюванні відносин у сфері електроенергетики спричиненні декількома факторами. По-перше, це наявність застарілих підходів до державного управління сферою електроенергії. Відповідно, існує ще велика кількість нормативно-правових актів, створених за радянських часів, або ж перенесених застарілих норм права до сучасних законодавчих актів. Існування наступної причини зумовлюється прагненням держави якомога швидше запровадити європейські стандарти розвитку ринку електроенергії. Разом із попередньо нагромадженими проблемами щодо застарілості, наявності прогалин у законодавстві у сфері електроенергії така ситуація призводить до поганого прогнозування результатів реформування адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергії, порушення прав та інтересів кінцевих споживачів і правових очікувань суб'єктів господарювання. Також проблеми в адміністративно-правовому регулюванні відносин у сфері електроенергетики призводять до погіршення стану обладнання, недофінансування державних підприємств та утворення гігантських боргів. Спільним шляхом вирішення усіх проблем у цій сфері є розподіл тактичних та стратегічних цілей, редагування процесу змін відповідно до щорічних можливостей та ретельне планування розвитку сфери електроенергії.

Список використаних джерел:

1. Віхров О.П. Правові засади реформування ринку електричної енергії. *Економіка та право*, 2016. Випуск 1 (43). С. 11–18.
2. Кузьміна М.М. Окремі проблеми правового регулювання виробництва енергії з альтернативних джерел в умовах адаптації до права ЄС. *Адаптація до права ЄС регулювання економіки України в сучасних умовах*, 2015. С. 34–38.
3. Москалюк С.В. Сучасні проблеми та суперечності реалізації державної енергетичної політики України. *Державне управління та місцеве самоврядування*, 2019. Вип. 4 (43). С. 60–63.
4. Пересіч П.Ю. Механізми державного управління використанням земель сільськогосподарського призначення. *Публічне адміністрування: теорія та практика*, 2017. № 1. С. 1–12.
5. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 № 2768-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2002. № 3. С. 27.
6. Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів: Закон України від 9.07.2010 № 2480-VI. Відомості Верховної Ради України(ВВР). 2011. № 1. С. 2.
7. Про альтернативні джерела енергії: Закон України від 20.02.2003 № 555-IV. Відомості Верховної Ради України(ВВР). 2003. № 24. С. 155.
8. Сирота І.Г., Сухецький Б.Л., Нікітін О.О., Олефір Д.О. Проблеми та перспективи роботи ГЕС та ГАЕС у новому ринку електроенергії. *Гідроенергетика*, 2019. № 3–4. С. 16–19.
9. Сагайдак І.С., Мосюк Т.В. Зелений тариф як механізм стимулювання ресурсозбереження. Збірник наукових праць за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Економіка природокористування: стан, проблеми, перспективи» (ЕПК – 2016), м. Ірпінь, 29 березня 2016 р. Ірпінь : УДФСУ, 2016. С. 160–166.
10. Дороніна І.І. Нормативно-правове забезпечення розвитку відновлюваної енергетики в Україні. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. Вип. 1 (44). С. 31–43.
11. Directive (EU) 2019/944 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 on common rules for the internal market for electricity and amending Directive 2012/27/EU (Text with EEA relevance.) URL: <https://cutt.ly/sQE5fQh>.

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2021.6.18>

МИХАЙЛОВ О.О.

МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ: ЗМІСТОВНА ХАРАКТЕРИСТИКА

MECHANISM OF IMPLEMENTATION OF JUDICIAL CONTROL OVER THE ACTIVITIES OF THE PUBLIC ADMINISTRATION: SUBSTANTIVE CHARACTERISTICS

У статті розкриваються теоретичні засади правової природи та змісту судового контролю за діяльністю публічної адміністрації. Виходячи із методологічного підходу, відповідно до якого зміст механізму – це сукупність будь-яких елементів, система, котра включає сукупність або способів і методів, або відповідних, у тому числі і правових, засобів, у роботі визначено зміст механізму судового контролю з акцентом на взаємозв'язок елементів такого контролю як неодмінної й обов'язкової умови успішного функціонування механізму судового контролю за діяльністю публічної адміністрації. Виділено такі структурні елементи механізму судового контролю за діяльністю публічної адміністрації, як: а) нормативно-правові засади,

© МИХАЙЛОВ О.О. – аспірант кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права (Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова)